Telugu

El **telugu** és una llengua dravídica que es parla a determinades regions de l'Índia, principalment al sud-est de l'Índia, on és la llengua oficial dels estats d'Andhra Pradesh i Telangana. És la segona en importància després de l'hindi i una de les quinze llengües amb més parlants nadius del món. A principis del segle XXI, el Telugu tenia més de 75 milions de parlants.[1][2]

Es poden distingir tres grans períodes en la història de la llengua telugu: l'arcaic, que començari al segle VII aC segons els primers documents escrits conservats; el mitjà, des del segle XI fins al segle XVII i el telugu modern. El primer material escrit en la llengua data de 575 ce. L'escriptura de Telugu es deriva de la dinastia Calukya del segle VI i està relacionada amb la llengua kannada. La literatura de Telugu comença al segle XI amb una versió de l'èpica hindú Mahabharata de l'escriptor Nannaya Bhatta. Hi ha quatre dialectes regionals diferents en telugu.[1]

És una llengua aglutinant i amb declinacions. Té un alfabet propi proper a un sil·labari. Per la seva sonoritat "dolça" s'anomena el telugu "l'italià asiàtic".

Telugu

తెలుగు

తెలుగు

Tipus	llengua i llengua viva
Parlants	
66 milions (nadius. Total 80 milions) principalment a Andhra Pradesh	
Parlants nadius	74.244.300 (2001)
Rànquing	13-17
Parlat a	Índia
Oficial a	Índia

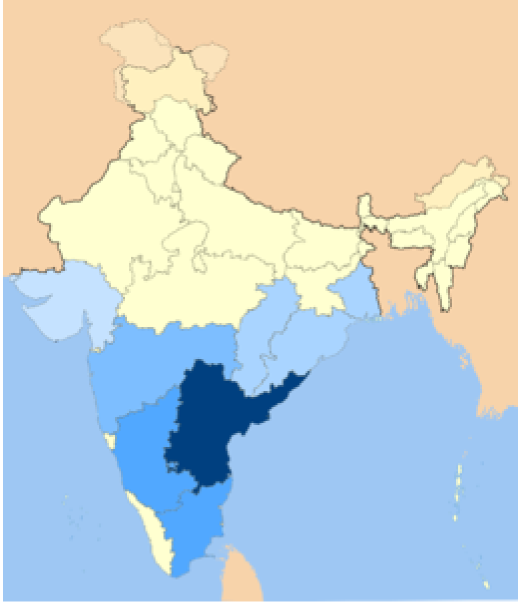

Autòcton de	Andhra Pradesh, Chhattisgarh, Estat de Karnataka, Maharashtra, Orissa, Pondicherry, Tamil Nadu i Telangana
Classificació lingüística	
llengua humana llengües dravídiques	
Característiques	
Sistema d'escriptura	escriptura telugu
Institució de normalització	No compta amb regulació oficial

Codis	
ISO 639-1	te
ISO 639-2	tel
ISO 639-3	tel (http://www-01.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=tel)
SIL	TEL
Glottolog	telu1262 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/telu1262)
Linguasphere	49-DBA-aa (http://www.hortensj-garden.org/index.php?tnc=1&tr=lsr&nid=49-DBA-aa)
Ethnologue.com	tel (http://www.ethnologue.com/language/tel)
ASCL	5104
IETF	te

Consonants – *hallulu* (హల్లులు)

క k /k/	ఖ kh /k^{h}/	గ g /g/	ఘ gh /g^{ɦ}/	ఙ ṅ /ŋ/
చ c /tʃ/	ఛ ch /tʃ^{h}/	జ j /dʒ/	ఝ jh /dʒ^{ɦ}/	ఞ ñ /ɲ/
ౘ ĉ /t͡s/		ౙ z /d͡z/		
ట ṭ /ʈ/	ఠ ṭh /ʈ^{h}/	డ ḍ /ɖ/	ఢ ḍh /ɖ^{ɦ}/	ణ ṇ /ɳ/
త t /t/	థ th /t^{h}/	ద d /d/	ధ dh /d^{ɦ}/	న n /n/
ప p /p/	ఫ ph /p^{h}/	బ b /b/	భ bh /b^{ɦ}/	మ m /m/
ర r /r/	ఱ ṛ /ɽ/	ల l /l/	ళ ḷ /ɭ/	
వ v /ʋ/	శ ś /ʃ/	ష ṣ /ʂ/	స s /s/	
హ h	క్ష ks	య y		

/h/	/ks/	/j/		

Vegeu també

- Llista de llengües de l'Índia

Referències

1. KRISHNAMURTI, Bhadriraju «Telugu language (https://www.britannica.com/topic/Telugu-language)». *Encyclopædia Britannica* [Consulta: 25 octubre 2017].
2. «Telugu (http://www.aiislanguageprograms.org/lp/telugu)». *AIIS Language Programs*. American Institute of Indian Studies. [Consulta: 25 octubre 2017].

Bibliografia

- CHENCHIAH, Pandippedi; BHUJANGA RAO, Raja M. (https://books.google.cat/books?id=xwXx7LB-ai4C&pg=PA1). Asian Educational Services, 1988. ISBN 978-81-206-0313-4.
- BROWN, Charles Philip. *A Grammar of the Telugu Language* (https://books.google.cat/books?id=q2VEAQAAMAAJ&pg=PR). R.W. Thorpe, 1840.

A Wikimedia Commons (https://commons.wikimedia.org/wiki/P%C3%A0gina_principal?uselang=ca) hi ha contingut multimèdia relatiu a: ***Telugu***

Obtingut de «https://ca.wikipedia.org/w/index.php?title=Telugu&oldid=24089446»

La pàgina va ser modificada per darrera vegada el 14 jul 2020 a les 13:36.

El text està disponible sota la Llicència de Creative Commons Reconeixement i Compartir-Igual; es poden aplicar termes addicionals. Vegeu les Condicions d'ús. Wikipedia® (Viquipèdia™) és una marca registrada de Wikimedia Foundation, Inc.